

The 10th International Familiology Symposium

*Discourses on motherhood – past and
present.*

Interdisciplinary reflections

Book of abstracts

Olsztyn, June 16, 2026

Organizers:

**University of Warmia and Mazury
in Olsztyn (Poland)**

**Student Pro-Family Initiative Club
(UWM, Poland)**

**PRO Student Research Club for Family
Studies (US, Poland)**

Patronage:

Society of Dogmatic Theologians (Poland)

Polish Theological Society – Branch in Elbląg
(Poland)

Polish Association of Familiology (Poland)

Spis treści

Introduction	3	Motherhood in Folk Religions: Concept, characteristics and contemporary significance of mother deities	13
Maternal Authority and Leadership in Francis of Assisi:		Reconfiguring the Ibu: Continuity, Transformation, and the Politics of Motherhood in Indonesia.....	14
A Humanizing Model for the AI-Driven World	4	Ethical Issues of Surrogacy	15
Contemporary contact with artificial intelligence. Artificial intelligence as foster care in the philosophical dimension	5	Od macierzyńskiej troski do troski o matkę: przemiany relacji rodziny w obliczu starości	16
Motherhood as a School of Relationality: A Personalist Response to the Challenges of the AI-Driven World.....	6	Foster Motherhood as an Alternative Discourse of Motherhood: Between Care, System, and Social Exclusion	17
Wyzwania macierzyńskie: Sandwich generation	6	Upbringing in a mono- and heterosexual family	18
Obraz matki w mediach – między ideałem a rzeczywistością	7	The contribution of the feminine perspective to theological knowledge	18
Mothers Behind Bars: (Re)construction of Motherhood in a Correctional Institute for Women in the Philippines	8	A personalist conception of the spirituality of motherhood. Its development within the Christian tradition (Orthodox, Catholic, Protestant)	19
Macierzyństwo w warunkach wojny: strategie wsparcia i rehabilitacji dzieci z doświadczeniem traumy	9	Macierzyńskie oblicze miłosierdzia Bożego w Biblii i w „Dzienniczku” św. Faustyny	20
Forced marriages as a weapon of war in religiously motivated conflicts	10	Nos arrebatan el espíritu de maternidad-paternidad, matrimonio y familia	21
Motherhood beyond blood ties: women, adoption and the family in ancient Rome	11	Motherhood, the family connection.....	22
Motherhood in Ancient Indian Literature: A Critical Analysis	12	The challenges of modern motherhood from the perspective of young women	23

Macierzyństwo w polskim kaznodziejstwie współczesnym jako element komunikacji perswazyjnej	23
Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży – analiza na przestrzeni ostatnich pięćdziesięciu lat.....	24
Psychologiczne uwarunkowania kształtowania relacji matki z dzieckiem w okresie prenatalnym	25

Introduction

We are pleased to present to our readers a volume containing materials prepared for the 10th International Symposium on Familiology, titled “*Discourses on Motherhood – Past and Present: Interdisciplinary Reflections*”. The Faculty of Theology at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn is the host and organizer of the jubilee, tenth edition of the Symposium, which will take place on June 16, 2026.

This year’s event is of special significance, as it marks the culmination of a decade of academic meetings bringing together researchers from various academic circles and scientific disciplines. For ten years, the International Symposium on Family Studies has provided a space for the exchange of experiences, the presentation of research findings, and the conduct of interdisciplinary dialogue on contemporary challenges facing marriages, families, and societies. Its aim is to foster interdisciplinary reflection on historical and contemporary discourses regarding motherhood, approached from the perspectives of family studies, theology, history, psychology, pedagogy, bioethics, economics, philosophy, sociology, and religious studies.

Motherhood is the central theme of this jubilee edition. It is undoubtedly one of the most important and, at the same time, most multifaceted areas of scholarly reflection and social, cultural, religious, and political debate. Contemporary discussions on motherhood encompass both its historical context and current social, demographic, economic, and bioethical changes, making it a subject of interest across many academic disciplines. The abstracts collected in this volume reflect the richness of the topics addressed, the diversity of research methods, and a broad spectrum of interpretive perspectives. They demonstrate the multidimensional nature of the issue of motherhood and confirm its significance, both for scientific research and for reflection on contemporary society.

We express our gratitude to all the authors for undertaking a scientific analysis of this important issue and for their contribution to the development of research on the topic of motherhood. We hope that the materials presented here will serve as an inspiration for further research, in-depth reflection, and fruitful collaboration among representatives of various academic disciplines.

We wish you an inspiring read and fruitful discussions during the 10th International Symposium on Familiology.

Prof. dr Martín CARBAJO NÚÑEZ, OFM

OFM Pontifical University Antonianum, Rome, Italy

Alphonsian Academy, Rome, Italy

FST – San Diego University, CA, USA

E-mail: mcarbajon@gmail.com

Maternal Authority and Leadership in Francis of Assisi:

A Humanizing Model for the AI-Driven World

My presentation will examine the model of maternal authority and leadership proposed by Francis of Assisi and consider its relevance in today's AI-driven and efficiency-oriented cultural context. In contrast to the model of the *pater familias* rooted in Roman law, Francis embodies a maternal leadership style. Those in positions of authority are called to act "humbly and charitably," even when offering correction. The authority of the "ministers and servants" is meant to reflect maternal care, while the obedience of the other friars should also be "charitable," expressing the unconditional love that characterizes family relationships.

In contrast to contemporary decision-making models that increasingly rely on algorithmic systems shaped by technocratic and utilitarian criteria, Francis's maternal paradigm offers a deeply

humanizing vision of leadership. I will argue that this model provides important anthropological and ethical resources for rethinking authority in a context where artificial intelligence risks reducing human judgment to metrics of efficiency.

Prof. dr hab. Kazimierz **RYNKIEWICZ**
Ludwig Maximilian University in Munich, Germany
E-mail: kazimierz.rynkiewicz1@gmail.com

Contemporary contact with artificial intelligence.

Artificial intelligence as foster care in the philosophical dimension

One cannot attribute nature and personality to artificial intelligence, as is the case with human subjects. Artificial intelligence, which appears in weak and strong forms, does affect the shaping of the real world. The essay aims to very roughly show this from an ethical, metaphysical and existential perspective. While the ethical perspective on artificial intelligence demands a reference to the common good and the metaphysical perspective shows artificial intelligence as concrete being, the existential perspective, on the other hand, points to some possible empirical and mental threats that appear during the application of artificial intelligence. Regarding human existence, artificial intelligence ultimately has a supplementary character, and not a strategic one.

Prof. dr hab. Andrzej **PRYBA**
Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland
E-mail: pryba@amu.edu.pl

*Motherhood as a School of Relationality: A Personalist Response
to the Challenges of the AI-Driven World*

The development of artificial intelligence invites renewed reflection on the nature of human relationships and on the limits of technological support in family and social life. This paper presents motherhood not only as a biological and social experience, but also as a unique school of relationality in which the fundamental dimensions of the human person are revealed: responsibility, care, presence, and self-gift. From a personalist perspective, motherhood becomes an important criterion for evaluating contemporary narratives about AI. In an era of technologies capable of advanced simulation of empathy and generating artificial bonds, the authentic maternal experience exposes the illusion of digital substitutes for relationships. The paper argues that technology may support the human person, but it cannot replace the personal relationship that constitutes the foundation of the family and integral human development.

Prof. Aleksandra **KŁOS-SKRZYPCZAK**
University of Silesia, Katowice, Poland
E-mail: aleksandra.klos-skrzypczak@us.edu.pl

Wyzwania macierzyńskie: Sandwich generation

Współczesne macierzyństwo coraz częściej wykracza poza tradycyjne ramy wychowania dzieci, stając się doświadczeniem wielowymiarowym. Niniejszy wykład analizuje zjawisko tzw. „pokolenia kanapki” (*sandwich generation*), w którym kobiety znajdują się w centrum jednoczesnych zobowiązań opiekuńczych wobec dorastających dzieci oraz starzejących się, często niesamodzielnych rodziców. Wystąpienie bada aspekty społecznomoralne. Szczególny nacisk położono na problem „podwójnego obciążenia”, trudności w zachowaniu równowagi między życiem zawodowym a prywatnym (*work-life balance*) oraz chronicznego wypalenia opiekuńczego. W podsumowaniu zostaną przedstawione rekomendacje dotyczące niezbędnego wsparcia systemowego, instytucjonalnego oraz metod radzenia sobie z wyzwaniami w tym wymagającym okresie życia.

Dr Sylwia **MIKOŁAJCZAK**
University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland
E-mail: sylwia.mikołajczak@uwm.edu.pl

Obraz matki w mediach – między ideałem a rzeczywistością

Współczesne media, szczególnie media społecznościowe, odgrywają istotną rolę w kształtowaniu społecznych wyobrażeń dotyczących macierzyństwa. W przekazach medialnych często prezentowany jest obraz „matki idealnej” – matki spełnionej, zaangażowanej, cierplivej, zawsze dostępnej emocjonalnie dla dziecka, a jednocześnie odnoszącej sukcesy w innych sferach życia. Owszem taki wizerunek może stanowić społecznie pożądanym model macierzyństwa, jednak niejednokrotnie pozostaje on odległy od codziennych doświadczeń wielu kobiet.

Celem referatu jest refleksja nad sposobem przedstawiania matek w mediach, a także analiza wpływu tych przekazów na postrzeganie kobiety - matki we współczesnej kulturze. Czy media pomagają odkrywać prawdę o macierzyństwie, czy raczej utrwalają nierealistyczne wzorce i stereotypy? Analiza obejmuje również zagadnienie wpływu medialnych narracji na samoocenę kobiet oraz ich rozumienie własnej roli jako matek.

Niniejsze opracowanie uwzględnia również perspektywę teologiczną, która pozwala spojrzeć na macierzyństwo nie tylko jako na społeczną funkcję, lecz przede wszystkim jako relację opartą na miłości, odpowiedzialności i godności osoby. Punktem odniesienia jest chrześcijańska wizja kobiety i matki, obecna w nauczaniu Kościoła, podkreślająca wartość odpowiedzialności, troski i bezinteresownego daru z siebie.

Prof. Tiffany **BELDIA**, Prof. Jayboy M. **SARTORIO**
Mindanao State University, General Santos City, Philippines
E-mail: jayboy.sartorio@msugensan.edu.ph

*Mothers Behind Bars: (Re)construction of Motherhood in
a Correctional Institute for Women in the Philippines*

The increase in incarcerated mothers in the Philippines has raised concerns regarding their welfare. However, the impact of incarceration on motherhood needs further study and has been an underexplored topic of feminism. This study explores how women navigate and negotiate motherhood in a Correctional Institute for Women (CIW) in the Philippines. Researchers employed a case study approach and conducted key informant interviews to explore how incarcerated mothers fulfill their maternal role and to examine the context of motherhood within incarceration. The collected data were transcribed, coded, and analyzed to identify themes. The findings reveal that motherhood in CIW deviates from traditional notions of motherhood. Despite the absence of direct caregiving, incarcerated mothers perform their maternal role through emotional and spiritual connections with their children. Motherhood in the context of incarcerated women in CIW can be seen as taking control of their

agency; however, it is exacerbated by their socioeconomic backgrounds. The findings suggest the development of a comprehensive profiling system of incarcerated women and its integration in the family support services in the CIW plans to promote a more inclusive and responsive program.

Prof. dr hab. Olena **BUDNYK**

Vasyl Stefanyk Carpathian National University, Ivano-Frankivsk,
Ukraine

E-mail: olena.budnyk@gmail.com

*Macierzyństwo w warunkach wojny: strategie wsparcia
i rehabilitacji dzieci z doświadczeniem traumy*

W referacie poddana zostanie analizie transformacja dyskursu macierzyństwa we współczesnej Ukrainie pod wpływem wojny na pełną skalę. Szczególna uwaga zostanie poświęcona fenomenowi „macierzyństwa jako ochrony”, gdzie rola matki wykracza poza granice tradycyjnego wychowania, stając się kluczowym czynnikiem odporności psychicznej (resilience) dziecka. Wystąpienie obejmuje interdyscyplinarną analizę wyzwań, przed którymi stają ukraińskie rodziny: od przetrwania traumy świadka wojny po adaptację dzieci w bezpiecznym środowisku (w szczególności w warunkach migracji). Akcentowana jest waga kompleksowego wsparcia matek, które same znajdują się w stanie chronicznego stresu, a mimo to pozostają głównym zasobem dla przywrócenia stanu psychoemocjonalnego dzieci. Przedstawiono niektóre aspekty doświadczenia historycznego oraz współczesnych realiów (kwestie

ewakuacji oraz organizacji edukacji podczas II wojny światowej i w dzisiejszej Ukrainie). Podkreślono, w jaki sposób współczesne ukraińskie macierzyństwo kształtuje nowe dyskursy odporności (resilience) oraz ochrony praw dziecka na poziomie międzynarodowym.

Dr Ewelina M. **MACZKA**
University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland
E-mail: ewelina.maczka@uwm.edu.pl

*Forced marriages as a weapon of war in religiously motivated
conflicts*

Forced marriage is a union entered into without the free and full consent of at least one of the parties; it constitutes a serious violation of human rights and is a phenomenon that frequently occurs in the context of modern armed conflicts. In many cases, it forms part of a military strategy employed by extremist groups and parties to religiously motivated conflicts. This phenomenon is most often analyzed in the context of sexual violence against women and girls; however, its consequences extend beyond the sphere of the victims' individual experiences. Under such conditions, the institution of marriage is stripped of its fundamental dimension based on freedom, reciprocity, and human dignity, becoming a tool of control and subjugation.

The aim of this paper is to analyze the phenomenon of forced marriages as a form of violence used in religiously motivated conflicts and to demonstrate their impact on family functioning. The analysis

will be based on academic literature, reports from international organizations, and documents concerning human rights violations. The issue addressed falls within the field of family studies, demonstrating that contemporary armed conflicts affect not only the security of individuals but also the functioning of society.

Dr Maria **PIECHOCKA-KŁOS**

University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland

E-mail: maria.piechocka@uwm.edu.pl

*Motherhood beyond blood ties: women, adoption and the family
in ancient Rome*

This paper, entitled *Motherhood beyond blood ties: women, adoption and the family in ancient Rome*, is devoted to the social dimension of motherhood in the Roman family and the place of women in family relationships formed through adoption. The starting point for these considerations is the Roman model of the *familia*, based on *patria potestas* and the agnatic understanding of kinship, in which adoption played a significant legal and social role. The aim of this paper is to analyse the role of women in the family and to attempt to answer the question of whether motherhood outside biological ties was possible in Roman society. Particular attention will be paid to the relationship between the formal nature of adoption and the everyday practice of family life. The paper will discuss the basic forms of adoption in Roman law (*adoptio* and *adrogatio*), their significance for the preservation of family lineage, and the social consequences of adoption for the new family. The analysis will also cover the position

of women within the structure of the Roman family and their role in the upbringing and care of adopted persons. The primary sources are the *Institutiones*, the *Digesta* and the *Institutiones Iustiniani*, supplemented by literary and epigraphic sources concerning family life in ancient Rome. An analysis of the sources leads to the conclusion that, although classical Roman law did not recognise the formal institution of an adoptive mother, women played a significant social role in the process of raising and integrating those taken into the family through adoption. The paper thus presents the Roman family as a structure in which, alongside biological and legal ties, social, emotional and educational relationships held an important place.

Prof. dr Jagadeeswaraiah **MURALA**
Ecclesiastical Faculty of Philosophy, Chennai, India
E-mail: muralajagadish@gmail.com

Motherhood in Ancient Indian Literature: A Critical Analysis

The concept of motherhood is given relatively high position in ancient Indian literature. Motherhood is not limited to a biological role alone; it is given various positions: associations with profound ethical, social and metaphysical categories. Accordingly, motherhood is described as foundational principle that underlies both human society and cosmic order. At the same time there is also tension that such a high place to motherhood is given in order to limit women's role to the household duties. Keeping in mind both the praise of motherhood and the suspicion, this study is an attempt to critically analyze the maternal representations that are found in ancient Indian literature. This literature includes *the R̥gveda, the Upaniṣads, the Purāṇas the epics*. A lesser consideration is given to Bhakti literature also.

There are two attributes given to motherhood: the first, that it plays an important role in the formation of an individual's morality; ultimately forming the morality of a society. The second, motherhood

is described as the manifestation of divine creative power (*śakti*). These functions are given more importance than the physical nurturing which is natural. The theological attribution to motherhood is given in some of the scriptural sayings like, “*mātr̥ devo bhava,*” i.e., “revere your mother as God” (*Taittirīya Upaniṣat*, 1.11.2). It is to show that motherhood is Divine. On the other hand, the contemporary commentators look at these attributions with suspicion. According to them the importance and the praise of motherhood is to limit women to the household duties. How the maternal glorification strengthens the patriarchal structures is shown in the critical review of this paper.

In this study a close textual analysis is done with a critical contemporary gender-sensitive issue. This study highlights the inherent paradox of the concept motherhood: it is both empowering (woman as seen the Divine Mother) and restrictive (praising motherhood domesticates women). In conclusion, the concept of motherhood in ancient Indian literature cannot be reduced to a singular ideal. It needs to be understood as a dynamic category. It reflects broader philosophical and theological concerns about duty (*dharma*), identity and nature of reality.

Prof. dr Mohan **DOSS**, SVD
Institute of Missiology and Communications, Pune, India
E-mail: mohansvd@gmail.com

*Motherhood in Folk Religions: Concept, characteristics
and contemporary significance of mother deities*

Motherhood holds a profound place in folk religions, symbolized primarily through mother deities who embody fertility, nurturing, protection, and creation. This paper explores the concept of motherhood, distinct characteristics, and enduring contemporary significance of mother deities within folk religions, contrasting its raw realism with the idealized, passive maternal archetypes found in mainstream 'greater' traditions in India.

Grounded in the socio-ecological realities of rural and subaltern communities, mother deities in folk religions-exemplified by the *Grama Devatas* (village deities) of South Asia-is conceptualized as autonomous, sovereign force intimately bound to the earth, fertility, and localized human histories of trauma and injustice. They are immanent, closely connected to the cycles of nature, community, and domestic life. This analysis delineates how the mother deities embody the duality of nature-as nurturer and

destroyer-and highlights their roles as protectors of boundaries and intermediaries between the human and the divine. Their worship is inherently democratized, utilizing non-elite, non-Sanskritized rituals, local dialects, and direct shamanic possession.

Furthermore, the paper argues that in the contemporary era, the reverence for mother deities in folk religions has evolved beyond traditional agrarian roots to address modern socio-political concerns providing a framework for grassroots feminism by validating the full spectrum of female emotion and rage, and serves as sites of cultural resistance against the homogenizing forces of globalization and Sanskritization. The cult of mother deities in folk religions underscores how ancient maternal archetypes continue to influence cultural identity, spiritual practices, and social values in modern contexts. By maintaining a strong presence in folk rituals and narratives, the mother deities retain vital significance and remain a potent symbol of untamed, sovereign female power, subaltern resilience, and interconnectedness.

Dr Vincent Adi **GUNAWAN**, SVD
Anthropos Institut, Sankt Augustin;
Kölner Hochschule für Katholische Theologie (KHKT), Kolonia,
Germans
E-mail: vinadigm@gmail.com

*Reconfiguring the Ibu: Continuity, Transformation, and the Politics
of Motherhood in Indonesia*

Reconfiguring the Ibu: Continuity, Transformation, and the Politics of Motherhood in Indonesia/Motherhood in Indonesia occupies a central position in cultural symbolism, social organization, and political ideology. The figure of the ibu (mother) extends beyond biological parenthood to signify moral authority, national identity, and gendered expectations. This paper examines the evolution of motherhood in Indonesia across four historical periods: traditional foundations, colonial reform movements, the New Order regime (1966-1998), and the Reformasi era to the present. Drawing upon gender studies, historical scholarship, and anthropological research, this study argues that while reverence for motherhood remains culturally resilient, the lived realities of Indonesian mothers have undergone substantial transformation. Contemporary motherhood

reflects negotiation between tradition and modernity, symbolic honor and structural inequality, and domestic expectations and professional participation. Understanding these shifts provides insight into broader gender relations and social change in Indonesia.

Dr Mariya YAREMA

Ukrainian Catholic University, Lviv, Ukraine

E-mail: maria.yarema@ucu.edu.ua

Ethical Issues of Surrogacy

Surrogacy is a real moral, medical and social challenge. This applies not only to commercial surrogacy, but also to altruistic surrogacy. Both forms of surrogacy raise serious ethical issues in three dimensions: 1) the personal life of the child born to a surrogate mother; 2) the personal and family life of the surrogate mother; 3) the family life of the child's social parents. The greatest harm from surrogacy, of course, is suffered by the child, who is the only subject involuntarily involved in this process. Various medical problems, an identity crisis, the absence of family relationships, dehumanization, being an object of purchase and sale - these are the problems that haunt a child born through surrogacy. A child can have two biological and a third social mother and at the same time have none. Motherhood is a comprehensive experience, while surrogacy is a fragmentation of motherhood, so motherhood as such disappears. The surrogate mother also suffers from surrogacy, despite receiving payment for her services. The emergence of an unexpected connection with the child

she must give up, the feeling of being a prostitute (she receives payment for the functions of her reproductive system), the trafficking of the child, the objectification of the body lead to the suffering of the surrogate mother. The family life of both the surrogate mother and the social parents is also distorted. The structure of families and the relationships within them are destroyed by surrogacy, which introduces asymmetry into the family. As a result, surrogacy itself is morally wrong, whether it is commercial or altruistic. Altruistic surrogacy is not equivalent to organ donation and usually entails a particular distortion of family relationships, while commercial surrogacy involves the buying and selling of children and the functions of the female body. As a result, surrogacy cannot be called motherhood, since motherhood cannot be built on pragmatism and selfishness.

Prof. Katarzyna **ZIELIŃSKA-KRÓL**

John Paul II John Paul II Catholic University of Lublin, Lublin,
Poland

E-mail: katarzyna.zielinska-krol@kul.pl

Ewelina **KURYŁO**

Medical University of Lublin, Poland;
John Paul II Catholic University of Lublin, Poland

*Od macierzyńskiej troski do troski o matkę: przemiany relacji
rodziny w obliczu starości*

Wystąpienie podejmuje problem przemiany relacji rodzinnych w sytuacji starzenia się matki. Punktem wyjścia jest macierzyństwo rozumiane nie tylko jako doświadczenie wychowania i troski o dziecko, lecz także jako relacja trwająca w późnej dorosłości i starości.

Celem wystąpienia jest ukazanie przejścia od macierzyńskiej troski do troski o matkę jako procesu, który nie oznacza prostej zamiany ról, lecz głęboką przemianę więzi rodzinnej.

W wystąpieniu wykorzystane zostaną dane z badań przeprowadzonych wśród osób dorosłych oraz seniorów. Wyniki wskazują, że osoby starsze są postrzegane nie tylko jako adresaci

pomocy, ale także jako ważne źródło doświadczenia, ciepła i mądrości. Jednocześnie większość seniorów deklaruje poczucie bycia potrzebnym w rodzinie, co pokazuje, że dobra opieka nie może oznaczać przejęcia kontroli nad osobą starszą, lecz powinna wzmacniać jej podmiotowość, godność i sprawczość.

Szczególne uwagi zostaną poświęcone edukacji międzypokoleniowej.

Wystąpienie prowadzi do wniosku, że troska o starzejącą się matkę jest jednym z ważnych wyzwań współczesnej rodziny. Wymaga ona połączenia pomocy praktycznej, obecności emocjonalnej i szacunku dla autonomii osoby starszej. Jest także przestrzenią wzajemnego uczenia się, w której młodsze pokolenie uczy się odpowiedzialności, a starsze przekazuje doświadczenie i pamięć rodzinną.

Dr Anna **SEEMANN-MAJOREK**

The Pontifical University of John Paul II in Kraków, Poland

E-mail: anna.seemann-majorek@upjp2.edu.pl

Foster Motherhood as an Alternative Discourse of Motherhood:

Between Care, System, and Social Exclusion

Foster motherhood constitutes a specific and often marginalized form of maternal experience, situated at the intersection of caregiving practices, institutional regulations, and socially constructed norms of “proper” motherhood. The aim of this presentation is to explore foster motherhood as an alternative discourse that both challenges and redefines dominant cultural narratives surrounding motherhood.

The analysis is grounded in an autoethnographic perspective, enabling insight into the lived experience of a foster mother within broader systemic and social contexts. The paper will address key areas of difficulty, including the complexity of administrative procedures, ambiguities in employment rights), and insufficient institutional support.

Particular attention will be given to the social perception of foster families, encompassing not only a lack of understanding but

also experiences of stigma, ostracism, and social exclusion. The emotional dimension of foster care will also be examined, especially in relation to caring for children with traumatic backgrounds, including exposure to challenging behaviors, aggression, or rejection, as well as coping strategies developed by caregivers.

The presentation reflects on the redefinition of motherhood as a relational and practice-based construct, not necessarily rooted in biological ties but in everyday care, responsibility, and commitment. It also highlights the need for changes in both social discourse and systemic solutions toward greater inclusivity and support for foster families. The paper contributes to the interdisciplinary discussion on the evolving meanings and diverse forms of motherhood in contemporary society.

Dr Cezary **Opalach**

University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland

E-mail: cezary.opalach@uwm.edu.pl

Upbringing in a mono- and heterosexual family

The analysis of the literature shows that children raised by homosexual couples are more exposed to trauma related to the breakup of their "family", experiencing the lack of sexual fidelity of their educators and conflicts between them, that they may have more often difficulties of a mental, emotional and personality nature, as well as more often come into conflict with the law and more often become mentally ill.

Growing up in a monosexual "family" also carries a real risk of taking over competences specific only to the gender of educators. As a result, children raised by lesbian couples may have the appropriate social skills to move efficiently in the "world" of interpersonal relationships, but they may lack the causal skills necessary to navigate the material "world". In the case of children raised by gay couples, we can have the opposite situation.

Prof. dr César **ORDUNA**

Università Antonianum, Roma, Italia

E-mail: cesarjavierorduna@gmail.com

The contribution of the feminine perspective to theological knowledge

This article will seek to highlight the differences in the outcomes of certain feminist movements, emphasizing the most recent developments in light of the perspective of Romano Guardini.

This author underscores the long-standing neglect of the feminine perspective, pointing toward a possible path through which the indispensable uniqueness of the feminine may find its proper place. The path of feminine religious thought is conceived beyond mere comparison with the masculine perspective.

The article will attempt to develop a vital complementarity between feminine thought and masculine theological thought, in which the distinctive character of feminine thinking would be situated within the sphere of the concrete and vital, rather than within a pragmatic and abstract domain.

It will seek to show that the feminine effectiveness of thought is more closely tied to an affective, heartfelt mode of understanding

that resists both the mechanization of perception and the mechanization of thought.

In these reflections, the sphere of feminine perception and reflection is presented as a space capable of avoiding the risk of an exclusively masculine mode of thought. Both masculine and feminine perspectives serve life, though from different domains. In women, the accompaniment of life through theological reflection is characterized by motherhood, which may also allow for a richer understanding of what it means to educate in thought.

Finally, these reflections will be accompanied by certain feminine literary images which, by bringing us into closer contact with culture, will also seek to illuminate from another perspective the importance of envisioning a more significant role for the feminine.

Prof. Monika **WALUŚ**

John Paul II Catholic University of Lublin, Lublin, Poland

E-mail: monika.walus@kul.pl

*A personalist conception of the spirituality of motherhood.
Its development within the Christian tradition (Orthodox, Catholic,
Protestant)*

The aim is to present the development of the spirituality of motherhood and the understanding of the role and significance of the mother, from the role of a passive receptacle to that of an actively participating mother, accompanying her child and developing alongside and together with them.

The evolution of this concept is already evident in early Christology and Mariology, and subsequently in the spirituality of the early centuries as well as in Franciscan and Clarian spirituality. It will be important to recognise the connections between the spirituality of motherhood – that is, of mothers (biological and adoptive) – and spiritual motherhood (spiritual accompaniment arising from choice, decision and acceptance of this relationship). There is a clear diversity in the development of the concepts of both spiritual motherhood and the spirituality of motherhood within Catholic, Orthodox and

Protestant traditions. In the Catholic tradition, there are also attempts to strengthen and develop the spirituality of motherhood within the family context, as well as the tradition of spiritual motherhood, understood as possible both within the family and in other communities, such as religious orders.

Dr Ewa **CZAPLICKA**

University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland

E-mail: ewa.czaplicka@uwm.edu.pl

*Macierzyńskie oblicze miłosierdzia Bożego w Biblii
i w „Dzienniczku” św. Faustyny*

Referat podejmuje problem macierzyńskiego obrazu miłosierdzia Bożego obecnego zarówno w Piśmie Świętym, jak i w Dzienniczku Św. Faustyny Kowalskiej. Współczesny człowiek coraz częściej doświadcza kryzysu relacji, samotności oraz poczucia braku bezpieczeństwa, dlatego szczególnego znaczenia nabiera pytanie o sposób, w jaki Bóg objawia swoją bliskość i miłość wobec człowieka. Biblia, obok metafor ojcowskich, posługuje się także obrazami zaczerpniętymi z doświadczenia macierzyństwa, aby ukazać czułość, troskę, współczucie i wierność Boga.

Celem referatu będzie ukazanie wybranych biblijnych metafor macierzyńskich odnoszących się do Bożego miłosierdzia oraz wskazanie ich duchowego pogłębienia w „Dzienniczku” św. Faustyny. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na hebrajskie pojęcie *rahamim*, wywodzące się od słowa *reham* oznaczającego łono matczyne. Analiza semantyczna tego terminu pozwala dostrzec, że

biblijne rozumienie miłosierdzia nie ogranicza się jedynie do przebaczenia, lecz wyraża również głęboką, pełną czułości więź Boga z człowiekiem.

W referacie, na przykładzie kilku wybranych tekstów biblijnych, zostanie ukazany obraz Boga odwołującego się do doświadczenia matczynej troski i pocieszenia. Następnie refleksja zostanie odniesiona do duchowości św. Faustyny, w której pojawiają się obrazy „miłosiernego łona”, „wnętrzości miłosierdzia” czy Boga „osłaniającego dusze jak czuła matka swe niemowlę”. Analiza tych tekstów pozwala zauważyć wyraźne nawiązania do biblijnego rozumienia miłosierdzia.

Podjęta problematyka wpisuje się zarówno w refleksję biblijno-teologiczną, jak i współczesne poszukiwania duchowe człowieka potrzebującego doświadczenia bliskości, bezpieczeństwa i przebaczenia.

Dr Ernesto **DAZA ENCINAS**

Faculty of Theology “San Pablo” Cochabamba, Bolivia

E-mail: edaza@ucb.edu.bo

Prof. dr hab. Ryszard **HAJDUK**, CSsR

University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland

E-mail: ryszard.hajduk@uwm.edu.pl

*Nos arrebatan el espíritu de maternidad-paternidad,
matrimonio y familia*

Los datos y la realidad actual en el Estado Plurinacional de Bolivia respecto a la maternidad, muestran como poco a poco políticas e ideologías internacionales han ido condicionando recursos especialmente económicos y generando políticas de Estado, que van atentando sutilmente contra la institución tradicional del matrimonio-familia, atacando desde lo más sensible como es la maternidad y la paternidad, sembrando una mentalidad de miedos, tabúes y fantasmas que en nombre de la libertad y la realización personal, van promoviendo una mentalidad y cultura de rechazo concepción, a la interrupción del embarazo y por tanto a dar a luz niños en la sociedad rural y urbana en Bolivia.

M.A. Maria Elena **GARCIA JIMENEZ**

Family Thematic Adviser of the Family Thematic Council

of Queretaro Municipality, Mexico

E-mail: consultoriafam@gmail.com

Motherhood, the family connection

Regarding the redefinition of the role of motherhood, the topic I would like to analyze is: “Motherhood, the family connection”. This connection starts from the very first moment the mother knows she is pregnant until the moment she dies. The connection she starts with her baby in the womb, the connection she starts as a mother of the baby with her husband, the connection between the father and the baby in the womb, and the next stages of the family growth, in which motherhood plays an extraordinary connection with each member of the family: sons, daughters, and between siblings. A forever connection towards love, towards nurturing connection and connection itself using all kinds of love connection to get to the heart of each family member. History has shown us that the moment the child is born, mothers focused most of the time on the baby and the rest of the time with their spouses, breaking the connection with each one, between the father and the children, pushing the father to only be

a provider. Today what is called as a millennial, are the generation that starts introducing helping the mother and the child. But what about the talent itself, the mother has to connect each one of the family and this talent is not used, consciously for the greater good in each moment of her children, of her husband until she dies. The Holly Virgin Mary has been all the time the connection between all individuals, and her Son and The Father. What about if one of the alternative models of motherhood in today is changed to the expertise (among others) of connection, the motherhood provides women to go the Heaven. Different styles of connection, different tools, resources for connection can make the difference in the families to avoid any vice, any damage, to focus on what it values as the Holly Virgin Mary did in the Wedding Feast at Cana.

Dr Magda **URBAŃSKA**
University of Rzeszów, Poland
E-mail: murbanska@ur.edu.pl

*The challenges of modern motherhood from the perspective
of young women*

The presentation will address the challenges of modern motherhood in the context of the opportunities and difficulties faced by women in balancing family and professional roles, as well as the division of domestic duties and childcare within the modern family. The presentation will outline the options available through various schemes enabling mothers to balance parental and professional responsibilities. The topic will be discussed in the light of the results of the author's own research.

Mgr Wiktoria **SĘKIEL**
UWM Doctoral School in Olsztyn, Olsztyn, Poland
E-mail: wiktoria.sekiel@doktorant.uwm.edu.pl

*Macierzyństwo w polskim kaznodziejstwie współczesnym
jako element komunikacji perswazyjnej*

Macierzyństwo należy do najważniejszych kategorii obecnych w dyskursie religijnym Kościoła katolickiego. Współczesne kaznodziejstwo polskie wykorzystuje obraz matki nie tylko jako element refleksji teologicznej i antropologicznej, ale również jako skuteczne narzędzie oddziaływania perswazyjnego. Celem artykułu jest analiza sposobów przedstawiania macierzyństwa we współczesnych homiliach oraz wskazanie podstawowych strategii językowych i retorycznych wykorzystywanych przez kaznodziejów w celu budowania emocjonalnej więzi z odbiorcą.

Analiza została osadzona w perspektywie językoznawczej, retorycznej i homiletycznej. Przedmiotem badań są wybrane homilie papieża Franciszka, Jana Pawła II oraz współczesne wypowiedzi kaznodziejskie podejmujące temat rodziny, macierzyństwa i roli kobiety w Kościele. Szczególną uwagę poświęcono sposobom wartościowania figury matki, obecnym metaforom, mechanizmom

emocjonalizacji przekazu oraz procesom personalizacji komunikacji religijnej.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że obraz matki pełni w homiliach funkcję nie tylko tematyczną, lecz także perswazyjną. Macierzyństwo ukazywane jest jako symbol bezwarunkowej miłości, troski, odpowiedzialności i poświęcenia, a jednocześnie jako doświadczenie naznaczone trudnościami, zmęczeniem i cierpieniem. Współczesne kaznodziejstwo coraz częściej odchodzi od idealizowanego obrazu matki na rzecz narracji bardziej realistycznych i doświadczeniowych. Szczególne miejsce zajmuje również postać Maryi, przedstawianej jako wzór macierzyństwa oraz punkt odniesienia dla współczesnych kobiet i rodzin.

Wyniki badań pozwalają stwierdzić, że macierzyństwo stanowi jedną z najbardziej efektywnych kategorii perswazyjnych współczesnego dyskursu religijnego. Łączy ono treści teologiczne z doświadczeniem uniwersalnym i emocjonalnie bliskim odbiorcom, dzięki czemu wzmacnia skuteczność komunikacji homiletycznej oraz sprzyja budowaniu wspólnoty wartości.

Anna LEWANDOWSKA, Karolina KIEDOS, Łucja GORSKA

University of Opole, Poland

E-mail: lewandowska.anna3@outlook.com;

142449@student.uni.opole.pl; 142582@student.uni.opole.pl

Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży – analiza na przestrzeni ostatnich pięćdziesięciu lat

Mówiąc o zachowaniach zdrowotnych należy podkreślić, iż są one elementem szerszego zagadnienia, a mianowicie stylu życia. Obejmuje on nie tylko określone zachowania w dziedzinie zdrowia, ale również postawy, nawyki, wartości czy motywacje. Ponadto odgrywa znaczącą rolę w trakcie ciąży. To, jakie działania podejmie kobieta w tym czasie, wpłynie nie tylko na jej dobrostan, ale przede wszystkim na zdrowie dziecka w jej łonie. W związku z powyższym celem badań było porównanie zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży w szczególności kwestii odżywiania się, wykonywania ćwiczeń fizycznych czy stosowania używek na przestrzeni ostatnich pięćdziesięciu lat. Mając na uwadze postawiony problem badawczy przeprowadzono ankietę wśród 153 kobiet, które urodziły swoje dzieci w latach 1980-2026. Na podstawie uzyskanych wyników sformułowano następujące wnioski:

- Świadomość na temat podejmowania określonych zachowań zdrowotnych w ciąży zmieniała się na przestrzeni ostatnich 50 lat.

- Kobiety, które zmieniły swoje nawyki żywieniowe w ciąży motywowały to tym, iż chciały w ten sposób zadbać o rozwój poczętego dziecka oraz zmniejszyć dolegliwości ciążowe m.in zgałę czy nudności. Część kobiet, które nie podjęły zmian odżywiania się w trakcie trwania ciąży było zdania, iż ciąża to normalny stan i nie ma powodu niczego zmieniać.

- W ciągu ostatnich 50 lat kobiety chętnie podejmowały aktywność fizyczną w ciąży.

- Kobiety aktywne fizycznie miały świadomość, iż ćwiczenia wspierają prawidłowy rozwój poczętego dziecka oraz zapewniają odpowiedni przyrost masy ciała w ciąży.

- Marginalny odsetek kobiet stosowało używki o udowodnionej wysokiej szkodliwości dla rozwijającego się dziecka, co świadczy o rosnącej świadomości zagrożeń w tym obszarze i wysoką skuteczność działań profilaktycznych.

- Najczęstszymi używkami, po które sięgały kobiety w ciąży była kawa i słodycze.

Katarzyna SACHA, Wiktoria KANDZIA

Interdyscyplinarne Koło Naukowe Pedagogiki, Psychologii i Medycyny Prenatalnej i Perinatalnej, University of Opole, Poland
E-mail: katarzynasacha@interia.pl; w.kandzia.77@gmail.com

Psychologiczne uwarunkowania kształtowania relacji matki z dzieckiem w okresie prenatalnym

Celem pracy jest analiza znaczenia akceptacji ciąży oraz emocjonalnego wymiaru relacji matki z dzieckiem w okresie prenatalnym. Ciąża stanowi szczególny etap w życiu kobiety, związany z intensywnymi zmianami biologicznymi i psychospołecznymi, które wymagają adaptacji do nowej roli życiowej. Istotnym elementem tego procesu jest nie tylko sposób przeżywania ciąży, ale również stopniowe kształtowanie się więzi z nienarodzonym dzieckiem.

W opracowaniu zwrócono uwagę na rolę emocjonalnej akceptacji ciąży, która sprzyja budowaniu pozytywnej relacji z dzieckiem oraz przygotowaniu do macierzyństwa. Podkreślono, że proces ten ma charakter dynamiczny i obejmuje zarówno sferę emocjonalną, jak i poznawczą – kobieta tworzy wyobrażenia

dotyczące dziecka, rozwija poczucie odpowiedzialności oraz angażuje się w relację jeszcze przed jego narodzinami.

Wyniki badań wskazują, że większość kobiet doświadcza wysokiego poziomu akceptacji ciąży oraz gotowości do podjęcia roli matki. Towarzyszy temu rozwój więzi prenatalnej, przejawiający się m.in. w częstym myśleniu o dziecku, wyobrażaniu jego przyszłości oraz traktowaniu ciąży jako początku relacji. Uzyskane dane podkreślają znaczenie wczesnych procesów emocjonalnych dla kształtowania relacji matka-dziecko oraz dla dalszego funkcjonowania kobiety w roli matki.

Organizing Committee:

Prof. Antoni Jucewicz SVD

Prof. Piotr Towarek

Dr Ewelina M. Mączka – chairman

Dr Sylwia Mikołajczak

Dr Maria Piechocka-Kłós

Prof. Aleksandra Kłós-Skrzypczak

Dr Tomasz Gwoździewicz

Dr Cezary Opalach

Dr Bohdan KULIG MFS

Scientific Committee:

Prof. Martín Carbajo Núñez OFM

Prof. Katarzyna Parzych-Blakiewicz

Prof. Olena Budnyk

Prof. Kazimierz Rynkiewicz

Prof. Ryszard Hajduk CSsR

Prof. Marian Machinek MSF

Prof. Adam Bielinowicz

Prof. Paweł Rabczyński

Prof. Karol Jasiński

Prof. Marek Żmudziński

Prof. Marek Karczewski